

REASÜRANS SÖZLEŞMELERİNDE KAVRAM SORUNU VE ÖNERİLER

LEGAL TERMS PROBLEM IN REINSURANCE CONTRACTS AND RECOMMENDATIONS

Araştırma Makalesi

Hakan KOÇAK*

ÖZ

Reasürans sözleşmelerinde sıkça kullanılan ifade ve kavramların bir kısmının Türk hukukunda henüz bir karşılığının tespit edilmediği, bir kısmına ilişkin getirilen önerilerin ise üzerinde görüş birliği bulunmadığı veya hukuki bir kavramdan ziyade çeviri niteliği taşıdığı görülmektedir. Yabancı bir kavramın, Türk hukukuna göre kapsamını ve anlamını tayin etmek güçtür. Ayrıca, 5684 sayılı Kanun md. 11/5'e göre bu kavramların Türkçe karşılığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Türk hukukunda reasürans sözleşmelerinde yer alan kavramların Türkçe karşılıklarının tespitine ilişkin bir ihtiyaç söz konusudur. Söz konusu ihtiyacın karşılanmasının reasürans sözleşmelerinin hukuki açıdan incelenmesini kolaylaştıracağı ve reasürans uygulamasının yaygınlaşmasına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Bu çalışmada, reasürans sözleşmelerinde sık kullanılan yabancı kavramlara eşdeğer görülen mevcut Türkçe ifadeler değerlendirilmekte ve önerilerde bulunmaktadır. Söz konusu öneriler, uygulamada reasürans işlemleri yapan tarafların sözleşme özgürlüğünü sınırlama amacı gütmemektedir. Aksine Türkçe hazırlanması gereken sözleşmeler yönünden hukuki belirliliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Reasürans, Seçimlik Reasürans, Çerçeve Reasürans, İlama Bağlılık Kaydı, Kadere Bağlılık Kaydı.

DOI: 10.32957/hacettepehdf.1174396

Makalenin Geliş Tarihi: 13.09.2022

Makalenin Kabul Tarihi: 09.11.2022

* Arş. Gör. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.

E-posta: hakan.kocak@asbu.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-9591-028X.

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına uygun olarak, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği md. 43/5 gereği Özel Hukuk Doktora Programında hazırlanmakta olan "Reasürans Sözleşmeleri" adlı tez çalışmasından türetilmiştir.

ABSTRACT

It is observed that, on the one hand, some foreign terms frequently used in reinsurance contracts have not yet been determined as equivalent Turkish legal terms; on the other hand, some current terms proposed as equivalent to foreign terms have either lack of consensus or a character of translation rather than a legal concept. It is difficult to determine the meaning and scope of a foreign term under Turkish law. In addition, according to Article 11/5 of Law No. 5684, the Turkish equivalents of these terms should be determined. Therefore, there is a need to determine the Turkish equivalents of the reinsurance contractual terms under Turkish law. We believe that meeting this need will facilitate the legal examination of reinsurance contracts and contribute to the widespread application of reinsurance.

In this study, existing Turkish reinsurance terms, considered equivalent to frequently used reinsurance foreign terms, are evaluated, and suggestions are made. These proposals do not aim to limit the parties' freedom of contract to reinsurance transactions in practice. Conversely, it is desired to ensure legal certainty in terms of agreements that must be drafted in Turkish.

Keywords: Reinsurance, Facultative Reinsurance, Treaty, Follow the Settlements, Follow the Fortunes.

GİRİŞ

Sözleşme hukukunda, sözleşme şartlarının muğlak olmaması, kullanılan ifadelerin hukuki sonuçlarının ve kapsamının belirli olması uyuşmazlıkların ortaya çıkmasını önleyici bir niteliğe sahiptir¹. Bu nedenle, sözleşmede hukuki ilişkinin tüm yönleriyle belirlenmesi ve sözleşme şartlarında yer alan ifadelerin anlamının ve kapsamının açık olması önem arz etmektedir. Ancak bu hususun reasürans sözleşmeleri açısından gerçekleştirilebilmesi pek çok güçlüğü içinde barındırmaktadır. Bu güçlüğün temelinde, tarafların tedbirli ve özenli olup olmamalarının ötesinde, kavramların anlamı ve kapsamı itibariyle hukuki belirsizliklerin bulunması, bunun da temelinde uluslararası niteliğe sahip bir sözleşme türünün ulusal hukuk kurallarına göre şekillenip yorumlanması yatmaktadır². Aynı kavram

---

¹ MORSE, Dexter, "Claims", **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, s. 312; ERBAŞ AÇIKEL, Aslihan, "İngilizce Sözleşme Koşullarının Sigorta Sözleşmesi İçeriğine Dahil Edilmesi", **Prof. Dr. Rayegan Kender'e Saygı Günü**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020, s. 49.

² HEISS, Helmut / SCHAUER, Martin ve WANDT, Manfred (ed.), **Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)**, 2019, <https://www.ius.uzh.ch/de/research/projects/pricl.html>, s. 2, (erişim tarihi: 06.11.2022); BORK, Kevin /WANDT, Manfred, "Der moderne Guidon de la Mer: die Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)", **VersR**, Yıl: 2019, Cilt: 18, s. 1115; HEISS, Helmut, "From Contract

farklı hukuk sistemlerinde farklı anlamlara gelebilmektedir³. Örneğin, reasürans sözleşmelerinde sıkça yer verilen “*follow the fortunes*” ve “*follow the settlements*” kavramları, kıta Avrupası hukuk sisteminde farklı hukuki kavramlar olarak değerlendirilirken, Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) biri diğerine eşdeğer görülmektedir⁴. Benzer şekilde, uygulamada sözleşme özgürlüğünün bir sonucu olarak aynı husus için birden çok kavram kullanılabilen⁵ ancak bu kavramların aynı kapsama sahip olup olmadığı konusunda⁶ veya çeviri sürecinde sorunlar yaşanabilmektedir⁷. Bu durum, bir uyuşmazlık çıktığında bu uyuşmazlığı çözmeye yetkili hakemler veya hâkimler açısından güçlükler doğurmaktadır⁸.

Reasürans sözleşmelerinde kullanılan kavramların anlamına ve kapsamına ilişkin tartışmalar ve gelişmeler, Türk hukuku açısından da önemini korumaktadır. Bunun yanı sıra, Türk hukukunda reasürans sözleşmelerinde yer alan kavramların Türkçe karşılıklarının

---

Certainty to Legal Certainty for Reinsurance Transactions: The Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)”, **Scandinavian Studies of Law**, Yıl: 2018, Cilt: 64, s. 97.

³ GERATHEWOHL, Klaus, **Reinsurance Principles and Practice**, (Çev: John Christofer La Bonte) Cilt: I, Verlag Versicherungswirtschaft, Karlsruhe, 1980, s. 488.

⁴ HENLEY, Christopher, “Follow the Settlements and Follow the Fortunes”, **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, s. 250; MERKIN, Robert / MENDELOWITZ Michael, “Reinsurance: Finding the Balance Between Reinsurers’ and Reinsureds’ Interests”, **Research Handbook On International Insurance Law And Regulation**, (ed. Julian Burling ve Kevin Lazarus), Edward Elgar, Northampton, 2012, s. 153; BORK / WANDT, 2019, s. 1120.

⁵ ABRAMOVSKY, Aviva, “Reinsurance: The Silent Regulator”, **Connecticut Insurance Law Journal**, Yıl: 2009, Cilt: 15, Sayı: 2, s. 351; MENDOZA, Marcos Antonio, “Reinsurance as Governance: Governmental Risk Management Pools as A Case Study in the Governance Role Played by Reinsurance Institutions”, **Connecticut Insurance Law Journal**, Yıl: 2014, Cilt: 21, Sayı: 1, s. 63; POHL, Stefan / IRANYA, Joseph, **The ABC of Reinsurance**, VVW GmbH, Karlsruhe, 2018, s. 7.

⁶ GÜRSES, Özlem, **Reinsuring Clauses**, Informa, New York, 2014, s. 51, Nr. 3.02-03; HOFFMAN, William C., “Common Law Of Reinsurance Loss Settlement Clauses: A Comparative Analysis of the Judicial Rule Enforcing the Reinsurer’s Contractual Obligation to Indemnify the Reinsured for Settlements”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1993, Cilt: 28, Sayı: 4, s. 660; WILLIAM, Oliver D., **Reinsurance and the Law of Aggregation Event, Occurrence, Cause**, Routledge, New York, 2021, s. 123-124.

⁷ HOFFMAN, William, “On the Use and Abuse of Custom and Usage in Reinsurance Contracts”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1997, Cilt: 33, Sayı: 1, s. 75.

⁸ MORSE, 2007, s. 310.

tespitine ilişkin bir ihtiyaç söz konusudur. Diğer bir ifadeyle, reasürans sözleşmelerinde sıkça kullanılan ifade ve kavramların bir kısmının Türk hukukunda henüz bir karşılığının tespit edilmediği, bir kısmına ilişkin getirilen önerilerin ise üzerinde görüş birliği bulunmadığı veya hukuki bir kavramdan ziyade çeviri niteliği taşıdığı görülmektedir.

Yabancı bir kavramın, Türk hukuku kurallarına göre kapsamını ve anlamını tayin etmek güçtür. Bu nedenle, reasürans sözleşmelerinde kullanılan yaygın ifadelerin Türkçe karşılıklarının tespit edilmesi, bu hususta birden fazla öneri olması hâlinde, reasürans sözleşmelerine ilişkin terminolojinin oluşması açısından bu önerilerin değerlendirilmesi ve mümkün olduğu ölçüde bir standart oluşturulması önem arz etmektedir⁹. Türk hukuku açısından yabancı kavramların Türkçe karşılıklarının tespiti, aynı zamanda sözleşmelerin geçerliliği açısından da önem taşıyabilir. Çünkü 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun md. 1'e göre¹⁰, Türkiye'de yapılan reasürans sözleşmelerinin Türkçe hazırlanması gerekmekte olup başka bir dilde hazırlanan sözleşmelerin geçersizliği ileri sürülebilmektedir. Esasen Yargıtay içtihadına¹¹ ve öğretiyeye göre¹², işin niteliği gereği Türkçe sözleşmelerde yabancı dildeki kavram veya teknik şartların kullanılması 805 sayılı Kanuna aykırı görülmemektedir. Ancak tarafların birden fazla dilde sözleşme hazırladığı ve Türkçe nüshasının olduğu durumlarda 805 sayılı Kanun md. 3 Türkçe nüshanın esas alınacağını öngörmektedir. Ayrıca 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu¹³ md. 11/5'te sigorta sözleşmelerinde yabancı kelimelere yer verilemeyeceği, yabancı kelimelere

---

⁹ BAHTİYAR, Mehmet, "Sigorta Poliçesi Özel Koşulları, Genel Koşullardan Ayırıldılması ve Bazı Sorunlar", Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, (Ed. Yaşar Karayalçın), BTHAE Yayınları, Ankara 1998, s. 145. Sigorta mevzuatında temel sorunlardan biri olarak terim yeknesaklığının bulunmadığı yönünde bkz. ATAMER, Kerim, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Uyarınca 'Zarar Sigortaları'na Giriş", BATİDER, Yıl: 2011, Cilt: 27, Sayı: 1, s. 38.

¹⁰ RG. T. 22.04.1926, S. 353.

¹¹ Bkz. Y. 11. HD. E. 2009/12991, K. 2010/981, T. 29.01.2010; Y. 11. HD. E. 1977/1651, K. 1977/2245, T. 03.05.1977; Y. 11. HD. E. 1979/3309, K. 1979/5469, T. 30.11.1979.

¹² DİNÇ, İlhan, "İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılmasına Dair Kanuna İlişkin Güncel Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl: 2020, Sayı: 44, s. 180; BAHTİYAR, 1998, s. 145; ERBAŞ AÇIKEL, 2020, s. 59 vd.

¹³ RG. 14.06.2007, S. 26552.

karşılık Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından belirlenen kelimelerin esas alınacağı düzenlenmektedir. Bu nedenle, reasürans sözleşmeleri için Türkçe terminolojinin oluşturulması önemini ve güncelliğini korumaktadır¹⁴. Reasürans sözleşmelerinde sık kullanılan kavramlar için -taraf iradelerini bağlamaktan ziyade hukuki öngörülebilirlik sağlamak amacıyla- aşağıda mevcut ifadeler değerlendirilmekte ve önerilerde bulunmaktadır. Reasürans sözleşmelerinde kullanılan kavramların orijinal ifadesi açısından, uygulamada yaygın olarak İngilizce kullanıldığı için kavramların İngilizce karşılıklarına yer verilmiştir.

I. ÖNERİLER

A. Reinsurance

Türk hukukunda reasürans (*reinsurance*)¹⁵ açısından bugüne dek dört¹⁶ kavramın kullanıldığı görülmektedir. Bunlardan ilki ve en kısa süreli olanı “tekrar sigorta”dır¹⁷. Bu kavram, Türk hukukunda reasüransa yönelik ilk hukuki düzenleme olan 865 sayılı Ticaret-i

¹⁴ 805 sayılı Kanun’un kapsamı, uygulaması ve Kanun’un yürürlükte olmasının günümüz şartları açısından yerindeliği konusunda detaylı bilgi için bkz. DİNÇ, 2020, 129 vd.; ÖZDEMİR, Semih Sırrı, “Ticari Sözleşmelerin Yabancı Dilde Hazırlanmasına Bağlı Hukuki Sonuçlar”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Yıl: 2020, Cilt: 11, Sayı: 2, s. 617 vd.; KIRCA, İsmail, “İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun Üzerine”, **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan**, Cilt: II, İstanbul, 2007, s. 1929 vd.; BAHTİYAR, Mehmet, “805 Sayılı “İktisadi Müesseselerde “Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun’un Kapsamı ve Yaptırımı Sorunu”, **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan**, Cilt: II, İstanbul, 2007, s. 1731 vd.; ERBAŞ AÇIKEL, 2020, s. 56 vd.

¹⁵ Kavramın İngilizce’de başka bir alternatifine genel olarak rastlanmamıştır. Bununla birlikte, yangın sigortalarında reasürans için bazen “*guarantee*” kavramının kullanıldığı ifade edilmektedir, bkz. CARTER, R. L., **Reinsurance**, 2. Baskı, Springer, 1983, s. 75.

¹⁶ TDK reasürans kavramını “ikili sigorta” olarak açıklamışsa da gerek mevzuatta gerek literatürde “ikili sigorta” ifadesinin reasürans için kullanıldığına rastlanmamıştır, bkz. <https://sozluk.gov.tr/> (erişim tarihi: 06.11.2022).

¹⁷ Kelimenin orijinali bakımından İngilizce’de “re” ekinin her zaman tekrar yapmak anlamına gelmediği yönünde bkz. O’NEILL, Terry / WOLONIECKI, Jan, **The Law of Reinsurance in England and Bermuda**, 5. Baskı, Thomson Reuters, London, 2019, s. 3-4, Nr. 1.001.

Berriyye Kanunu md. 966'da kullanılmıştır¹⁸. Bir diğer kavram, mükerrer sigorta ifadesidir. 1160 sayılı Mükerrer Sigorta Hakkında Kanun¹⁹ ile 1173 sayılı Sigorta Şirketlerinin Teftiş ve Murakabesi Hakkındaki Kanuna Müzeyyel Kanun'da²⁰ ve 865 sayılı Kanun yerine kabul edilen 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu'nda reasürans için "mükerrer sigorta" ifadesinin benimsendiği görülmektedir²¹. Öğretide, 2005 tarihli Türk Ticaret Kanunu tasarısında reasüransa ilişkin maddenin kenar başlığında "tekrar sigorta" ifadesinin kullanılması eleştirilmiş; "mükerrer sigorta" kavramının yerleşik hâle geldiği gerekçesiyle kenar başlığında bu ifadenin kullanılması önerilmiştir²². Üçüncü kavram "ikili sigorta" ifadesi olup esasen bu kavramın mevzuatta veya literatürde kullanıldığına rastlanmamıştır. Söz konusu ifade, TDK'nın reasürans ifadesine eşdeğer olarak tespit ettiği bir kavramdır. Ancak bu kavramın, hem tanım²³ hem de kapsam²⁴ itibariyle reasürans ifadesini karşılamayacağını düşünmekteyiz. Son kavram ise bizim de tercih ettiğimiz reasürans

¹⁸ Kanunun orijinal metninde tekrar sigorta ifadesi tırnak işareti içinde gösterilmiştir. Bu nedenle, kanun koyucunun bu ifadeyi teknik bir kavram olarak vasıflandırmak istediğini düşünmek mümkündür, bkz. RG. 28.06.1926, S. 406.

¹⁹ RG. 01.08.1927, S. 647.

²⁰ RG. 20.07.1927, S. 638.

²¹ 6762 sayılı Kanun md. 1276, RG. 09.07.1956, S. 9353. Ayrıca bkz. 7397 sayılı Kanun md. 59, RG. 30.12.1959, S. 10394.

²² Anonim, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı'nca Hazırlanan Görüş", **BATİDER**, Yıl: 2005, Cilt: 23, Sayı: 2, s. 240. Aynı yönde ayrıca bkz. ERTEN, Cengiz, **Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinde Teknik ve Diğer Karşılıkların Kurumlar Vergisi Açısından Değerlendirilmesi**, Legal Yayınları, İstanbul, 2013, s. 56.

²³ TDK'nın sayfasında ikili sigorta "Bir sigorta ortaklığının sigorta ettiği paranın bir bölümünü, olabilecek zarara karşı, başka bir ortaklığa yeniden sigorta ettirmesi işi, reasürans." şeklinde tanımlanmaktadır. Tanım sözleşmenin konusu bakımından isabetli değildir. Öncelikle sigorta sözleşmesinde para dışında bir menfaat de sigorta edilebilir. İkinci olarak reasürans sözleşmesinde sigortalanan menfaatin sedana mı yoksa sedanın sigortalısına mı ait olduğu tartışmalı olup kanaatimizce, reasür edilen menfaatin sedanın sigortalısına ait olduğu görüşü isabetli değildir. Oysa tanımda reasüransın konusu olarak sedanın sigortalısının menfaati esas alınmaktadır. Reasürans sözleşmesinde sigortalanan menfaate ilişkin tartışma için ayrıca bkz. GÜRSES, 2014, s. 53, Nr. 3.08; CARTER, 1983, s. 118; MERKIN, Robert, **Colinvaux's Law of Insurance**, 12. Edition, Thomson Reuters, London, 2019, s. 926, Nr. 14.053; ÜNAN, Samim, **Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap: Sigorta Hukuku- Cilt VII - Yargı Kararları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 166.

²⁴ İkili ifadesi, reasürans ilişkisinin en sade hâli esas alınarak tespit edilmiştir. Oysa bir retroesyon sözleşmesinde üç sigorta sözleşmesi bulunmaktadır. Yine ikili sigorta ifadesi "birlikte reasürans (bkz. Başlık II/Ü)" kavramını karşılamak için yeterli değildir.

ifadesidir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu başta olmak üzere yürürlükte olan mevzuatta büyük ölçüde²⁵ reasürans ifadesi kullanılmaktadır²⁶. Uzun bir dönemdir uygulamada ve mevzuatımızda kullanılması ve yerleşik bir kavram hâline gelmesi nedeniyle reasürans ifadesini kullanmaya devam etmek gerektiği kanaatindeyiz.

B. Reinsured

Kavram için İngilizce’de “*original insurer, primitive insurer, primary insurer, direct insurer, initial insurer, reassured ve cedent*” ifadeleri de alternatif olarak kullanılmaktadır²⁷. Bu ifade, reasürans sözleşmesinde sigorta korumasına başvuran sigorta şirketini ifade etmektedir. Türk hukukunda öğretilerde bu kavram için *cedent* kelimesinden türetilme “sedan”²⁸ ile “reasüre eden şirket”²⁹ kavramları kullanılmaktadır. Mevzuatta ise reasürans koruması talep eden sigorta şirketini tanımlayan bir ifadeye rastlanmamıştır. Kavram için uygulamadaki sedan ifadesinin veya “reasür eden”³⁰ ifadesinin kullanılabileceği kanaatindeyiz.

C. Reinsurer

²⁵ İstisnai olarak ve kabul tarihindeki kullanımı nedeniyle 6802 sayılı Gider Vergisi Kanunu md. 29/1-(j)’de (RG. 23.07.1956, S. 9362) ve Mükerrer Sigorta Murakabe Yönetmeliği’nde (RG. T. 13.07.1929, S. 1240) mükerrer sigorta ifadesi kullanılmaktadır. Ayrıca, reasürans inhisarı yetkisinin uzatılmasına yönelik bazı kararnamelerde “reassürans” ifadesi kullanılmıştır, bkz. EKENER, Haşim(der.), **Türkiye’de Mükerrer Sigorta Sorunu ve Bütün Vesaiki ile Reasürans İnhisarı Davası**, Kaya Basımevi, İstanbul, 1974, s. 112 vd.

²⁶ Reasürans ifadesinin kullanıldığı diğer mevzuat açısından örnek olarak bkz. 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu (RG. 21.06.2005, S. 25852); 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu (RG. 18.05.2012, S. 28296); 2872 sayılı Çevre Kanunu (RG. 11.08.1983, S. 18132); 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (RG. 21.06.2006, S. 26205).

²⁷ ABRAMOVSKY, **2009**, s. 351; MENDOZA, **2014**, s. 63; POHL / IRANYA, **2018**, s. 7.

²⁸ AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR, Hayrettin / ÖZDAMAR, Mehmet, **Sigorta Hukuku Ders Kitabı**, 2. Baskı, Ankara 2019, s. 264.

²⁹ NOMER, Cahit / YUNAK, Hüseyin, **Reasürans**, Ceyma Matbaacılık, İstanbul, 1998, s. 20.

³⁰ 2015/7249 sayılı Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hakkında Karar md. 6/3’te “reasüre edilen” ifadesine yer verildiği görülmektedir. Öğretilerde de, sigorta şirketinin reasürans teminatı alması “reasüre etmek” şeklinde ifade edilmektedir, bkz. ERBAŞ AÇIKEL, **2020**, s. 55; NOMER / YUNAK, **1998**, s. 11. Ancak kullanım ve telaffuz kolaylığı açısından “reasür etmek/eden” ifadesinin benimsenmesinin daha isabetli olacağını düşünmekteyiz.

Bu ifade, reasürans sözleşmesinde reasürans koruması sağlayan tarafı tanımlamaktadır. Türk hukukunda, kavram için “reasürör” ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Kavram için “reasürör” ifadesinin veya “reasür eden” önerimizle paralel olarak “reasür veren” ifadesinin kullanılabileceği kanaatindeyiz.

D. Retrocession

Bu kavram, reasürörün reasürans sözleşmesi kapsamında üstlendiği riziko için bir başka sigorta veya reasürans şirketiyle yaptığı reasürans sözleşmesini ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle, rizikonun yayılma zincirinde³¹ reasürör aynı zamanda sedan sıfatını taşıyabilmekte; reasür verdiği rizikoyu reasür edebilmektedir³². Uygulamada³³ ve mevzuatta³⁴ bu kavram için “retrosesyon” ifadesi kullanılmakta ve bu sözleşmelere retrosesyon sözleşmeleri denilmektedir. Bu kapsamda, rizikoya ilişkin ikinci ve daha sonra yapılan tüm reasürans sözleşmeleri retrosesyon sözleşmesi olarak adlandırılmaktadır³⁵.

³¹ Retrosesyon işlemlerinin genellikle büyük ölçekli-katastrofik riskleri dağıtmak amacıyla kullanıldığı ifade edilmektedir, bkz. POHL / IRANYA, 2018, s. 142.

³² NOMER, Cahit, **Sigortanın Genel Prensipleri ve Reasürans**, Çeltüt Matbaacılık, İstanbul, 1977, s. 136; ONAT, Selahattin, **Türkiye’de Reasürans Tekeli**, T.C. Ticaret Bakanlığı Sigorta Murakabe Kurulu Yayınları, İstanbul, 1974, s. 17; EDELMAN QC, Colin / BURNS, Andrew, **The Law of Reinsurance**, 2. Baskı, Oxford University Press, Oxford, 2013, s. 7, Nr. 1.18; GROSSMAN, Eleanor L., “§ 25:1. Reinsurance, Generally; Definitions and Nature”, **14A Summary of Pennsylvania Jurisprudence 2d**, 2. Baskı, [https://www.westlaw.com/Document/If8fb825730fa11d98057925bad68b741/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/If8fb825730fa11d98057925bad68b741/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022); ZUCKERMAN, Tod I., **Environmental Insurance Litigation: Law and Practice**, Nr. § 31:5, [https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022); CARTER, 1983, s. 3; GÜRSES, 2014, s. 1, Nr. 1.02; WILLIAM, 2021, s. 10.

³³ Geçmişte bir dönem oran esaslı reasüransların retrosesyonu “*retrocession*” olarak adlandırılırken; limit esaslı reasüransların retrosesyonunun “*retrosuranc*” olarak adlandırıldığı belirtilmektedir, bkz. O’NEILL / WOLONIECKI, 2019, s. 17, dn. 76. Bu farklılık yalnızca sözleşmenin isimlendirilmesine ilişkin olup hukuki nitelik açısından bir farklılığa işaret etmemektedir. Nitekim günümüzde bu ayırım terk edilmiş olup sözleşmeler için “*retrocession*” ifadesi kullanılmaktadır.

³⁴ Örnek olarak bkz. 5684 sayılı Kanun, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (RG. 21.06.2006, S. 26205); 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu (RG. 21.06.2005, S. 25852); 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu (RG. 18.05.2012, S. 28296). İstisnai olarak mülga Mükerrer Sigorta Murakabe Yönetmeliği’nde “*rötresesyon*” ifadesi kullanılmıştır, bkz. 03.07.1929 tarih ve 8197 sayılı Mükerrer Sigorta Murakabe Talimatnamesi md. 3, 6, RG. 13.07.1929, S. 1240.

³⁵ EKENER, 1974, s. 23; O’NEILL / WOLONIECKI, 2019, s. 17, Nr. 1.013.

Retrosesyon sözleşmelerinde reasürör olan tarafa retrosesyoner; sedan olan tarafa ise retrosedan denilmektedir³⁶. Bir sigorta işlemi nedeniyle birden fazla reasürans sözleşmesi yapılabilmesi mümkün olduğu için, reasüransın reasür edilmesini ve bu hukuki işlemlerin taraflarını tanımlamak amacıyla “retrosesyon”, “retrosesyoner” ve “retrosedan” ifadelerinin kullanılmasının pratik bir önemi olduğunu düşünmekteyiz. Bununla birlikte, retrosesyonun reasüransı da retrosesyon olarak adlandırıldığı için “derece” ifadesinin kullanılması daha uygun olabilir. Örneğin, bir retrosesyon sözleşmesinde retrosesyoner de rizikoyu bir başka sigorta şirketine reasür ettiğinde aynı rizikoyu konu edinen üç kademeli reasürans sözleşmesi bulunmaktadır. Bu sözleşmeleri “birinci derece reasürans”, “ikinci derece reasürans” ve “üçüncü derece reasürans” olarak ifade etmek daha pratik olabilir. Bu sayede, hem bir riziko açısından kaç reasürans sözleşmesinin yapıldığı daha kolay anlaşılabilir hem de retrosesyoner ve retrosedan ifadelerini kullanma ihtiyacı ortadan kalkabilir. Ayrıca, “beşinci derece reasürans sözleşmesinin sedanı / reasürörü” benzeri ifadeler aynı rizikoya ilişkin birçok retrosesyon işleminin yapıldığı durumlarda sözleşme taraflarını belirtmek açısından daha faydalı olabilir.

E. Facultative Reinsurance

Kavram köken itibariyle seçmek anlamına gelen “*faculty*” kelimesinden türetilmiştir³⁷. Bu sözleşmelerde, taraflar reasüransa konu olacak her riziko ve sigorta poliçesini ayrı ayrı

³⁶ MARCHITELLI, David J., “Who May Enforce Liability of Reinsurer”, **American Law Reports 87 A.L.R.6th** 319, 2013, Başlık: I § 2, [https://www.westlaw.com/Document/I229c4d97110e11e3aca60000837bc6dd/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I229c4d97110e11e3aca60000837bc6dd/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022); PLITT, Steven / MALDONADO, Daniel / ROGERS, Joshua D., **Couch on Insurance**, 3. Baskı, 2021, Nr. § 9:2, [https://www.westlaw.com/Document/I43741631332811d997b7e644ef6519ab/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I43741631332811d997b7e644ef6519ab/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

³⁷ LU, Yao, **Utmost Good Faith in Reinsurance Contracts: Difficulties and Problems of Its Operation in an Evolution Time**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Exeter, 2015, s. 36; PLITT / MALDONADO / ROGERS, 2021, Nr. § 9:3, dn. 1; ABRAMOVSKY, 2009, s. 357, dn. 44. İfadenin esasen Latince “*facultas*” kelimesi olduğu yönünde ayrıca bkz. MERKIN, 2019, s. 1083, dn. 4. *Facultative* ifadesinin lafız itibariyle *optional*, *voluntary* anlamında kullanıldığı yönünde ayrıca bkz. HOFFMAN, William, “Facultative Reinsurance Contract Formation, Documentation, and Integration”, **Tort Trial & Insurance Practice Law Journal**, Yıl: 2003, Cilt: 38, Sayı: 3, s. 769; MASON, Richard C. / PFEIFER,

müzakere etmektedirler. Uygulamada kavram için “ihtiyari reasürans” ifadesi kullanılmaktadır³⁸. Ancak kanaatimizce bu kavramın kullanılması çeviri anlamı itibariyle mümkün olsa da hukuki karşılığı açısından isabetli değildir. Çünkü Türk hukukunda ve özellikle sigorta hukukunda “ihtiyari” kavramı tarafların sözleşme yapması konusunda irade serbestisini ifade etmek için kullanılmaktadır. İhtiyari kavramının karşıtı sözleşme yapma yükümlülüğüne ve sigorta hukuku özelinde “zorunlu” sigortalara denk gelmektedir. Oysa, reasürans sözleşmelerinde bu yönde bir ayrıma gidilmesinin nedeni, reasüransa konu riziko ve sigorta poliçelerinin sözleşme kurulduğu sırada belirli olup olmadığıdır. Bu ayrıma göre de reasürans sözleşmeleri *facultative* veya *treaty* (çerçeve) olarak sınıflandırılmaktadır. Tarafların sözleşme yapıp yapmamaları konusunda bir irade kısıtı bulunmamaktadır. Nitekim Türk hukukunda kimi durumlarda sigorta şirketlerine reasürans sözleşmesi yapmaları konusunda yükümlülük getirildiği görülmektedir³⁹. Sigorta şirketleri, bu yükümlülüklerini *facultative* reasürans sözleşmeleri yaparak da yerine getirebilirler. Bu nedenle, bu kavramı ifade etmek için “münferit reasürans” veya “seçimlik reasürans” kavramlarının kullanılabilmesi kanaatindeyiz.

F. Treaty

Bu kavram, tarafların belli riziko türleri veya branşları açısından sedanın yaptığı tüm sigorta sözleşmelerinin reasür edileceğinin kararlaştırıldığı reasürans sözleşmelerini ifade etmektedir⁴⁰. *Treaty* kavramı sözleşme (*contract*) veya anlaşma (*agreement*) anlamında

---

James E., “A Closer Look At Facultative Reinsurance”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1996, Cilt: 31, Sayı: 3, s. 641, dn. 1.

³⁸ ATABEK, Reşat, **Reasürans Hukuku**, BTHAE Yayınları, Ankara, 1974, s. 19; KARAYAZGAN, Ahmet, **Hukuki Yönüyle Siber Riskin Sigorta ve Reasüransı (Makalelerim Işığında)**, İstanbul, Legal Yayınları, 2020, s. 210; ÖZŞAR KUMCU, Berna, **Avrupa Birliği Tek Reasürans Piyasası ve Türkiye'nin Uyumu**, TSEV Yayınları, İstanbul, 2009, s. 38; NOMER / YUNAK, **1998**, s. 17; NOMER, **1977**, s. 136.

³⁹ Örneğin maden çalışanları zorunlu ferdi kaza sigortası açısından mevzuatta sigorta şirketlerinin reasürans sözleşmesi yapmaları zorunlu tutulmuştur, bkz. 2015/7249 sayılı Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hakkında Karar md. 6/3, RG. 06.02.2015, S. 29259. Ayrıca, kanaatimizce 2918 sayılı Kanun md. 98/2'de de zorunlu bir reasürans uygulaması söz konusudur.

⁴⁰ NOUSSIA, Kyriaki, **Reinsurance Arbitrations**, Springer, Berlin, 2013, s. 57.

kullanılmakta olup⁴¹ bu kavram yerine, *master agreement*⁴², *obligatory* ve *automatic* ifadeleri de kullanılmaktadır⁴³. Türk hukukunda kavram için *trete*, mecburi reasürans⁴⁴ ve otomatik reasürans⁴⁵ ifadeleri kullanılmaktadır. Kanaatimizce mecburi reasürans ifadesi, tarafların sözleşme yapma özgürlüğü açısından iradeleri kısıtlanmadığı için isabetli değildir. Çünkü bu sözleşme türünde de sözleşmenin kapsamını taraflar özgürce belirleyebilmektedirler; sadece sözleşmenin kapsamı içinde yer alacak sigorta poliçeleri henüz belli değildir. *Trete* ve otomatik ifadelerinin ise hukuki anlamı itibariyle sözleşme türünü karşılayacak bir nitelik taşımadığı kanaatindeyiz. Bu nedenle, bu sözleşme türü için “çerçeve reasürans” ifadesinin kullanılmasının daha uygun olacağını düşünmekteyiz⁴⁶.

G. Proportional Reinsurance

ABD ve İngiltere’de bu sözleşme türü için “*pro rata*” ifadesi de kullanılmaktadır⁴⁷. Bu kavram, sedanın üstlendiği sorumluluğun veya elde ettiği primin belli bir yüzdesi üzerinden yaptığı reasürans yöntemini ifade etmektedir. Örneğin, sedan elde ettiği primin yüzde 20’sini

---

⁴¹ O’NEILL / WOLONIECKI, 2019, s. 21, Nr. 1.018.

⁴² THOMAS, Steven W., “Utmost Good Faith in Reinsurance: A Tradition in Need of Adjustment”, **Duke Law Journal**, Yıl: 1992, Cilt: 41, Sayı: 6, s. 1550. Ancak, *Hanwha Non-Life Insurance Co Ltd v Alba Pte Ltd* [2011] S.G.H.C. 271 kararında *master agreement* ifadesinin ön çerçeve reasürans sözleşmeleri (*facultative obligatory*) için kullanıldığı belirtilmektedir, bkz.

<https://uk.westlaw.com/Document/ID48C9C10133711E2B9A1DE4717479803/View/FullText.html> (erişim tarihi: 06.11.2022).

⁴³ POHL / IRANYA, 2018, s. 8; ZUCKERMAN, Tod I. / CHESLER, Robert / KEEGAN, Christopher, “Reinsurance”, **Environmental Insurance Litigation: Law and Practice**, Nr. § 2:13, [https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

⁴⁴ ATABEK, 1974, s. 19, yazar aynı zamanda bu terimin isabetli bir kullanım olmadığını belirtmektedir, bkz. s. 21.

⁴⁵ NOMER, 1977, s. 136, 166; ÖZŞAR KUMCU, 2009, s. 37; NOMER / YUNAK, 1998, s. 18; ACINAN, Hilmi/ AKHİSAR, İlyas, **Reasürans**, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2016, s. 12.

⁴⁶ Sözleşme hukukunda, çerçeve reasürans ile ortaya çıkmasındaki amaç ve ihtiyaçlar yönünden benzerlik gösteren ancak mal ve hizmet edimine yönelik yapılan “çerçeve sözleşmeler” bulunmaktadır. Bu nedenle, *treaty* ifadesine karşılık “çerçeve” ifadesinin kullanılmasının kavram birliği açısından da isabetli olacağı kanaatindeyiz.

⁴⁷ HOFFMAN, 1997, s. 45; GÜRSES, 2014, s. 6, Nr. 1.20.

reasüröre vermesi karşılığında reasürör de sedanın sorumlu olduğu miktarın yüzde 20'sini sedana ödemektedir. Türk hukukunda bu kavram için “bölüşmeli”⁴⁸, “oransal”⁴⁹, “orantılı”⁵⁰ ve “nispi”⁵¹ ifadeleri kullanılmıştır. Mevzuatta ise “bölüşmeli” kavramının kullanıldığı görülmektedir⁵². Kanaatimizce “bölüşmeli” ifadesi hukuki bir kavramdan ziyade çeviri niteliği taşımaktadır. Bu kavram için “oran esaslı reasürans” ifadesinin kullanılabileceğini düşünmekteyiz. Çünkü tarafların prim ve tazminat alacakları sözleşmede öngördükleri bir oran esas alınarak belirlenmektedir.

H. Non-proportional Reinsurance

ABD’de bu kavram için “*excess*” ifadesi de kullanılmaktadır⁵³. Bu tür sözleşmelerde reasürörün sorumluluğu, sedanın sigortalılarına karşı sorumluluğu belli bir miktarı aştıktan sonra doğmaktadır. Benzer şekilde, sedanın sorumluluk miktarının prim gelirin oranı belli bir yüzdeyi aştıktan sonra reasürörün sorumlu olacağı da öngörülebilmektedir. Örneğin reasürörün sorumluluğu, sedanın reasüransa konu sigorta sözleşmeleri kapsamında sorumluluğunun 10 milyon TL’yi veya prim gelirin göre % 70’i aşmasından sonra doğacağı öngörülebilir. Uygulamada bu kavram için “bölüşmesiz”, “oransal olmayan”⁵⁴, “orantısız”⁵⁵, “nispi olmayan”⁵⁶ ifadeleri kullanılmaktadır. Mevzuatta ise “bölüşmesiz” kavramının kullanıldığı görülmektedir⁵⁷. Kanaatimizce, mevcut ifadeler bu reasürans yönteminin

---

⁴⁸ NOMER, 1977, s. 154.

⁴⁹ KARAYAZGAN, 2020, s. 212.

⁵⁰ ÖZŞAR KUMCU, 2009, s. 38.

⁵¹ EKENER, 1974, s. 20.

⁵² Bkz. Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik md. 8/3, RG. 23.08.2015, S. 29454.

⁵³ GÜRSES, 2014, s. 6, Nr. 1.20.

⁵⁴ KARAYAZGAN, 2020, s. 212.

⁵⁵ ÖZŞAR KUMCU, 2009, s. 38.

⁵⁶ EKENER, 1974, s. 20.

⁵⁷ Bkz. Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik md. 8/3, RG. 23.08.2015, S. 29454.

yalnızca oran esaslı reasüranslardan farklı olduğunu göstermekte olup reasürans yöntemini kapsayacak bir niteliğe sahip değildir. Bu nedenle, “*non-proportional*” ifadesine karşılık “limit esaslı reasürans” kavramının kullanılabilceğini düşünmekteyiz. Çünkü bu reasürans yönteminde reasürörün sorumluluğu belirlenirken, bir limit olarak belli bir miktar veya oran esas alınmaktadır.

I. Quota Share Reinsurance

Bu kavram, oran esaslı reasürans sözleşmelerindeki bir yöntemi ifade etmektedir. Bu yöntemde, reasürörün prim geliri de sorumluluk miktarı da taraflarca belirlenmiş bir yüzdeye denk gelmektedir. Örneğin, sedan sigorta sözleşmelerinden elde ettiği prim gelirinin % 30’unu reasüröre ödemekte, bunun karşılığında reasürör de sedanın sigorta sözleşmelerindeki sorumluluğunun % 30’unu sedana ödemektedir. Uygulamada bu kavram için “kotpar”⁵⁸, “nispi iştirak”⁵⁹, “belirli paylı”⁶⁰ ve “kota paylı”⁶¹ ifadeleri kullanılmıştır. Bu yöntemin kullanıldığı reasürans sözleşmelerinde, reasürörün prim geliri ve sorumluluğu sabit bir yüzdelik oran olarak belirlendiği için kavram yönünden “sabit oran esaslı reasürans sözleşmesi” ifadesinin kullanılabilceğini düşünmekteyiz.

İ. Surplus Reinsurance

Bu kavram, oran esaslı reasürans sözleşmelerinde kullanılan bir diğer yöntemi ifade etmektedir. Bu yöntemde, sedan reasürörle sorumluluk miktarının belli bir oranı ölçüsünde anlaşmamaktadır. Bunun yerine sigorta sözleşmesi ile üstlendiği sorumluluk miktarını belli bir sayıda paya bölmektedir. Reasürör ile yaptığı sözleşmelerde reasürörün sorumluluk miktarı bu paylara göre belirlenmektedir. Uygulamada bu kavram için “eksedan”⁶², “artan

---

⁵⁸ Bu kavram, ifadenin Fransızcası “Quote-part” kelimesinden türetilmiştir.

⁵⁹ ATABEK, 1974, s. 22.

⁶⁰ BARAN, T. Fikret, **Sigorta ve Reasüransa Bir Yaklaşım**, Önder Matbaası, Ankara, 1982, s. 16.

⁶¹ KARAYAZGAN, 2020, s. 213.

⁶² ERKÖK, Banu / YILDIRIM, Bekir Selman, “Alacak Sigortasında Reasürans Uygulamaları”, **Bankacılar Dergisi**, Yıl: 2019, Sayı: 108, s. 86; URAS, T. Güngör, **Mükerrer Sigorta (Reasürans) İhbarı Sorunu**, Ankara, 1969, s. 12; ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 18; BARAN, 1982, s. 16; NOMER, 1977, s. 150.

pay reasüransı”⁶³ ve “fazlalık mukavelesi”⁶⁴ ifadeleri kullanılmaktadır. Yaygın kullanımı ve yerleşik hâle gelmesi nedeniyle “eksedan” ifadesi kullanılabileceği gibi, “değişken oran esaslı reasürans sözleşmesi” ifadesi de benimsenebilir. Çünkü bu yönetime göre sedanın ve reasürörün prim gelirleri ile sorumluluk miktarları aynı oranda gerçekleşmemektedir.

J. Excess of Loss Reinsurance

Bu kavram, limit esaslı reasürans sözleşmelerinde kullanılan bir yöntemi ifade etmektedir. Buna göre, sedanın sigortalılarına karşı sorumluluğu reasürans sözleşmesinde kararlaştırılan miktarı aştıktan sonra reasürörün sorumluluğu doğmaktadır. Öğretide bu kavram için “aşkın hasar”⁶⁵ ve “hasar fazlası”⁶⁶ ifadeleri kullanılmaktadır. “Aşkın hasar” ifadesinin eksik-aşkın sigorta ayrımı nedeniyle isabetli olmadığı; ancak yaygın kullanımı ve yerleşik ifade haline gelmesi nedeniyle “hasar fazlası” ifadesinin kullanılabileceği kanaatindeyiz.

Hasar fazlası reasürans sözleşmeleri, sözleşmedeki sorumluluk limitine göre “*catastrophic excess of loss*” ve “*working excess of loss*” şeklinde ayrıma tabi tutulmaktadır. Reasürörün sorumluluğu açısından istisnai riskleri veya çok yüksek seviyeleri içeren miktar için “*catastrophic layer*” ifadesi kullanılırken, rutin olağan sorumluluk limitini öngören seviyeler için “*working layer*” ifadesi kullanılmaktadır⁶⁷. Öğretide “*working excess of loss*” için “çalışan hasar fazlası” ifadesi kullanılmaktadır⁶⁸. Kanaatimizce “*working*” ifadesinin çalışan çevrilmesi hukuki bir nitelendirmeden ziyade çeviri niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, “*working excess of loss*” ifadesine karşılık olarak “olağan hasar fazlası” ifadesi kullanılabilir. “*Catastrophic*” ifadesi için ise, “olağanüstü” kavramının kullanılabileceğini düşünmekteyiz.

---

⁶³ ATABEK, 1974, s. 28.

⁶⁴ URAS, 1969, s. 12.

⁶⁵ BARAN, 1982, s. 18. Kavramın, ilk olarak O. Balet ve O. Yüsecan tarafından teklif edildiği ve yazar tarafından benimsendiği yönünde bkz. ATABEK, 1974, s. 37, dn. 32.

⁶⁶ KARAYAZGAN, 2020, s. 212; ÖZŞAR KUMCU, 2009, s. 38; NOMER / YUNAK, 1998, s. 19.

⁶⁷ POHL / IRANYA, 2018, s. 30.

⁶⁸ ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 61; NOMER, 1977, s. 141.

K. Stop Loss Reinsurance

Kavram için “*loss ratio*” ifadesi de kullanılmaktadır⁶⁹. Bu kavram, limit esaslı reasürans sözleşmelerinde reasürörün sorumluluğunu belirleyen bir diğer yöntemdir. Buna göre, sedanın sorumluluk miktarı prim gelinine oranlanmaktadır. Reasürörün sorumluluğu, bu oranın taraflarca belirlenen bir yüzdeye ulaşması hâlinde doğmaktadır. Örneğin, reasürörün sorumluluğu, sedanın sorumluluk miktarının prim gelinine oranı % 70’i aştıktan sonra başlamaktadır. Uygulamada kavram için “hasar nispeti fazlası”⁷⁰ ve “hasar oranı fazlası”⁷¹ ifadeleri kullanılmaktadır. Kanaatimizce uygulamada ve öğretilerde yerleşik bir kavram haline gelmesi ve daha güncel bir ifade olması nedeniyle “hasar oranı fazlası” kavramı kullanılmaya devam edilebilir.

L. Open Cover

Kavram için “*facultative obligatory*”, “*facultative treaty*” ifadeleri de kullanılmaktadır⁷². Bu kavram, seçimlik reasürans ile çerçeve reasürans sözleşmeleri arasında bir formu ifade etmektedir. Bu kavram, taraflar arasında belirlenen şartlara göre, sedanın taraf olduğu bir sigorta sözleşmesini reasür edip etmeme konusunda takdir yetkisine sahipken reasürörün sedanın kararıyla bağlı olmasını ifade etmektedir. Öğretilerde kavram için “açık teminat”⁷³ ve “ihtiyari/zorunlu anlaşmalar”⁷⁴ ifadeleri kullanılmaktadır. Kavram için “ön çerçeve reasürans kaydı/sözleşmesi” ifadesinin kullanılabilceğini düşünmekteyiz. Çünkü bu sözleşmeler, kural olarak bir çerçeve reasürans niteliği taşımakta ve sedana riski

---

⁶⁹ CARTER, 1983, s. 70.

⁷⁰ NOMER, 1977, s. 142.

⁷¹ KARAYAZGAN, 2020, s. 212; ÖZŞAR KUMCU, 2009, s. 38; ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 78; NOMER / YUNAK, 1998, s. 19.

⁷² BAYDAR, Vedat, *Türkiye’de Reasürans İnhisarı*, İstanbul, 1965, s. 18; ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 29; NOMER, 1977, s. 153; ATABEK, 1974, s. 21; NOMER / YUNAK, 1998, s. 37; CARTER, 1983, s. 74, 240; EDELMAN QC / BURNS, 2013, s. 22, Nr. 1.71.

⁷³ ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 29; NOMER / YUNAK, 1998, s. 37; NOMER, 1977, s. 153; ATABEK, 1974, s. 21; BAYDAR, 1965, s. 18.

⁷⁴ ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 29.

reasür edip etmemekte takdir yetkisi vermektedir. Bu yetkiyi ve reasürörün sözleşme kurma yükümlülüğünü ifade etmek amacıyla sözleşme hukukunda yer alan “ön sözleşme” kavramından yola çıkarak “ön çerçeve reasürans kaydı/sözleşmesi” ifadesi kullanılabilir.

M. Reciprocity

Reasürans sözleşmelerinde yer alabilen bu kavram, reasürörün sedana üstlendiği rizikoları reasür etmeyi taahhüt etmesidir. Diğer bir ifadeyle, reasürör bu kayıtle, üçüncü kişilerle yaptığı sigorta veya reasürans sözleşmelerinden doğan sorumluluğunu sedana reasür edeceğini kabul etmektedir. Öğretide bu kayıt için “mukabil iş”⁷⁵, ve “karşılıklı iş alışverişi”⁷⁶ ifadeleri kullanılmaktadır. Kanaatimizce, bu kavram yönünden “karşılıklılık kaydı” ifadesi kullanılabilir. Çünkü sedan reasürans sözleşmesi kapsamında bir riski reasür etmesine karşılık, reasürörün de kendisine başka bir riski reasür etmesini talep etmektedir.

N. Line

Bu kavram, sedanın sigortalısına karşı üstlendiği sorumluluk miktarını farazi olarak belli bir sayıya böldüğü payı ifade etmektedir. Öğretide kavram için “plen”⁷⁷, “dilim”⁷⁸ ve “pay”⁷⁹ ifadeleri kullanılmaktadır. Türk hukukunda hukuki işleme konu edilmek istenen bir değer, birden fazla hisseye ayrılması gerektiğinde her bir hisse “pay” olarak ifade edilmektedir⁸⁰. Bu nedenle, sedanın reasürans işlemine konu etmeyi planladığı sorumluluk miktarını birden fazla hisseye ayırması halinde bu hisselerin pay olarak ifade edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

---

⁷⁵ NOMER, **1977**, s. 147, 155.

⁷⁶ NOMER / YUNAK, **1998**, s. 20.

⁷⁷ ACINAN / AKHİSAR, **2016**, s. 19.

⁷⁸ NOMER, **1977**, s. 168.

⁷⁹ ATABEK, **1974**, s. 29, yazar aynı sayfa dn. 20’de pay ile dilim ifadeleri arasında tereddüt ettiğini belirtmektedir.

⁸⁰ Örnek mevzuat hükümleri için bkz. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) md. 688; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu md. 85/3; TTK md. 135.

O. Retention

Kavram yerine, “*maximum*”, “*deductible*”, “*priority*”, “*excess*” ve “*cover limit*” ifadelerinin de kullanıldığı belirtilmektedir⁸¹. Bu kavram, sedanın sorumluluk miktarını paylara böldüğü durumlarda kendisine ayırdığı ve reasür etmediği payı ifade etmektedir⁸². Öğretide “konservasyon”⁸³ ve “saklama payı”⁸⁴ olarak ifade edilmektedir. Uygulamada yerleşik bir kavram haline gelmesi nedeniyle saklama payı ifadesini kullanmaya devam etmek gerektiği kanaatindeyiz.

Ö. Utmost Good Faith

Latincesi *uberrimae fidei* olan bu kavram esasen *Common-Law* hukuk sisteminde kullanılan ve dürüstlük kuralının derecesini ifade eden bir kavramdır. *Common-Law* hukuk sisteminde dürüstlük kuralı için ifade edilen *good faith* kavramı ile *utmost good faith*'in farklı anlama sahip olduğu ifade edilmektedir⁸⁵. Buna karşılık, Kıta Avrupası'nda ve Türk hukukunda dürüstlük kuralına uygunluğun tespiti açısından somut olayın tüm şartları dikkate alındığı için dürüst davranma yükümü yönünden bir derecelendirme söz konusu değildir⁸⁶.

---

⁸¹ POHL / IRANYA, 2018, s. 17, 32. *Retention* ifadesinin *line* ile aynı anlama geldiği yönünde ayrıca bkz. CAVE, Peter, “The Nature of Reinsurance”, **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, s. 39; POHL / IRANYA, 2018, s. 18.

⁸² NOMER / YUNAK, 1998, s. 7; WILLIAM, 2021, s. 41

⁸³ ATABEK, 1974, s. 28; ONAT, 1974, s. 13.

⁸⁴ NOMER, 1977, s. 155; ONAT, 1974, s. 13; NOMER / YUNAK, 1998, s. 7.

⁸⁵ NOUSSIA, 2013, s. 70.

⁸⁶ Dürüstlük kuralının kapsamı ve aykırılığın tespitine yönelik ayrıntılı bilgi için bkz. BARLAS, Nami, “Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medeni Kanunundaki Düzenlenme Tarzı ve Eleştirisi”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Yıl: 1997, Cilt: 55, Sayı: 3, s. 202.

Uygulamada, ifade yerine “azami iyi niyet”⁸⁷, “azami hüsnüniyet”⁸⁸, “mutlak iyi niyet”⁸⁹, “en üst seviyede dürüstlük”⁹⁰ ifadeleri kullanılmaktadır. Ayrıca “*good faith*” kavramı esas alınarak düzenlendiğini düşündüğümüz⁹¹ 5684 sayılı Kanun md. 32’nin kenar başlığı ve metin içinde “iyiniyet” ifadesi kullanılmaktadır⁹². Öğretide, “*good faith*” kavramının Türk hukukunda hukuki karşılığının TMK md. 3’te düzenlenen “iyiniyet” kavramı olmadığı; TMK md. 2’de düzenlenen dürüstlük kuralı olduğu belirtilmektedir⁹³. Biz de bu görüşe katılmaktayız. Nitekim 5684 sayılı Kanun md. 32’nin lafzında sigorta şirketinin “iyiniyetli” hareket etmesi kapsamında “gerçeğe aykırı, yanıltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda” bulunamayacağı; “mevzuata uygun” hareket etmesi gerektiği

⁸⁷ ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 8.

⁸⁸ NOMER, 1977, s. 47, 49.

⁸⁹ ERTEN, 2013, s. 57.

⁹⁰ Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL), (Çev. Samim Ünan ve Ayşegül Buğra) <https://www.ius.uzh.ch/de/research/projects/pricl/Private-Translations.html> (erişim tarihi: 06.11.2022).

⁹¹ 5684 sayılı Kanun md. 32’nin gerekçesinde kavramın kökenine ilişkin bir ifade bulunmamakla birlikte “Sigorta sektörünün gelişimi, sigorta ve reasürans şirketleri, acenteler, aktüerler, brokerler ve sigorta eksperlerinin, sigortalıların hak ve menfaatlerini gözetmesine ve davranışlarının iyiniyet kuralları çerçevesinde gerçekleşmesine bağlı olduğundan, adı geçen kişilere yükümlülük getirilmiştir.” ifadesine yer verilmektedir. Bu nedenle, maddede iyiniyet kavramı bilinçli olarak kullanılmıştır. Ancak yukarıdaki paragrafta açıklanan nedenlerle madde hükmündeki ve gerekçesindeki “iyiniyet” ifadesinin isabetli kullanılmadığı kanaatindeyiz.

⁹² 5684 sayılı Kanun md. 32: “(1) Sigorta şirketleri ve aracılar, her çeşit broşür, izahname ve diğer belgeler ile ilan ve reklamlarını, taahhütleriyle sigortalıya sağlayacakları hak ve menfaatlerin sınır ve kapsamı dışında bir anlayışa neden olacak şekilde düzenleyemez ve kişi ve kuruluşlara gerçeğe aykırı, yanıltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda bulunamaz. Bu hükme aykırılığın tespiti halinde durum, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilir. (2) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperleri sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kurallarına uygun hareket etmek zorundadır. (3) Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez. (4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinin yukarıda sayılan kurallara uymalarını sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir. (5) Kişilerin, sigorta şirketini seçme hakkı sınırlanabilir. Bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hallerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şart hükümsüzdür.”

⁹³ ATAMER, Kerim, “Yargıtay Kararları Işığında Deniz Ticareti ve Deniz Sigortası Hukukunda Güncel Sorunlar ve Gelişmeler”, **XXIII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, BTHAE Yayınları, Ankara, 2009, s. 271; <https://www.anayasa.gen.tr/hk-sozlukler.htm> (erişim tarihi: 06.11.2022).

öngörülmektedir. Bu ifadeler Türk hukukunda TMK md. 3'te düzenlenen "iyiniyet" kavramı ile değil, TMK md. 2'de düzenlenen "dürüstlük kuralı" ile ilişkilidir. Bu nedenle, "*utmost good faith*" ifadesi yönünden dürüstlük kuralı veya dürüst davranma yükümlülüğü ifadelerinin benimsenmesi ve 5684 sayılı Kanun md. 32'nin kenar başlığı ve madde metninde yer alan "iyiniyet" kavramlarının "dürüstlük kuralı" olarak düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

P. Follow the Fortunes

Reasürans sözleşmelerinde bir şart olarak öngörülen bu kavram, esas olarak sedanın kontrolü dışındaki hususlar nedeniyle sorumluluğunun doğması hâlinde reasürörün de reasürans sözleşmesi kapsamında olmak kaydıyla sorumlu olacağını kabul etmesini ifade eder. Öğretide, bu kavram için, "kader birliği"⁹⁴ ve "kaderin takip edilmesi"⁹⁵ ifadeleri kullanılmaktadır. Kanaatimizce bu kavram için "kadere bağlılık kaydı" ifadesi kullanılabilir.

R. Follow the Settlements

Bu kavram, sedanın taraf olduğu sigorta sözleşmesi kapsamında yaptığı anlaşmalar veya hakkında verilen kararların reasürör tarafından kabul edileceğini ifade etmektedir. Bu kapsamda, sedan aleyhine verilen hakem veya hâkim kararları, sedanın uzlaşma tutanakları sedanın sorumluluğunun bulunduğunu ispat etmekte ve reasürörü bağlamaktadır. Öğretide kavram için "sulhün takip edilmesi"⁹⁶ ifadesi kullanılmaktadır. Kanaatimizce, kavram hem sulh hem de ilam ve diğer ilam niteliğindeki belgeleri kapsadığı için "ilama bağlılık kaydı" ifadesinin kullanılması daha uygun olacaktır.

S. Finite Reinsurance

Kavram için "*financial reinsurance*", "*finite risks*", "*reinsurance financing*", "*limited risk reinsurance*", "*structured reinsurance*", "*alternative risk transfer*" ve "*non-traditional*

---

⁹⁴ NOMER, 1977, s. 191.

⁹⁵ KARAYAZGAN, 2020, s. 193.

⁹⁶ KARAYAZGAN, 2020, s. 193.

reinsurance” ifadeleri de kullanılmaktadır⁹⁷. Bu kavram niteliği itibariyle tipik bir reasürans sözleşmesi için kullanılmamakta; sigorta sözleşmesi dışındaki risk transfer yöntemlerini de içerebilmektedir. Tüm risk transferi işlemleri sigorta sözleşmesi niteliği taşımadığı için kavram açısından reasürans ifadesinin kullanılması, özgülendiği sözleşme türü yönünden reasürans kavramının hukuki niteliğini zayıflatmaktadır. Bu nedenle, sigorta sözleşmesi niteliği taşımayan alternatif risk transferi işlemlerinin daha uygun kavramlarla ifade edilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Reasürans niteliği taşıyan işlemler açısından ise “finansal reasürans” ifadesinin kullanılabileceği kanaatindeyiz.

Ş. Cover Note

Bu kavram reasürans sözleşmesine ilişkin düzenlenen poliçe belgesini ifade etmek için kullanılmaktadır. Öğretide, kavram yönünden “teminat belgesi”⁹⁸, uygulamada “teminat tezkeresi”⁹⁹ ifadesi kullanılmaktadır. Kanaatimizce reasürans sözleşmelerine ilişkin poliçeler için ayrı bir kavram kullanılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Çünkü poliçe kavramı, sigorta hukukunda sözleşme metnini ifade etmek için kullanılan teknik bir kavramdır. Bu nedenle, sigorta sözleşmelerinde kullanılan poliçe ifadesinin bir sigorta türü olan reasürans sözleşmeleri için de kullanılabileceği kanaatindeyiz.

T. Slip

Sedan ve reasürör, reasürans sözleşmesini detaylıca düzenlemeden reasürans sözleşmesi yapabilmekte ve sözleşmenin esaslı unsurlarına “*slip*” adı verilen bir belgede yer

⁹⁷ O'NEILL, Terry / WOLONIECKI, Jan / DOOLEY, Amera / YOW, Cheng Li, **The Law of Reinsurance in England and Bermuda**, 5. Baskı, Thomson Reuters, London, 2019, s. 525, Nr. 8.003. Finansal reasürans kavramı geçmişte aldatıcı işlemler için de kullanıldığı için kötü bir şöhrete sahip olması nedeniyle bu kavram yerine “finite” kavramının kullanıldığı yönünde ayrıca bkz. WANG, Wallace Hsin-Chun, **Reinsurance Regulation: A Contemporary and Comparative Study**, Kluwer Law International, New York, 2003, s. 4, dn. 18 ve s. 122; GURENKO, Eugene N. / ITIGIN, Alexander / WIECHERT, Renate, **Insurance Risk Transfer and Categorization of Reinsurance Contracts**, The World Bank Policy Research Working Paper 6299, s. 4, dn. 4, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/12205> (erişim tarihi: 06.11.2022).

⁹⁸ NOMER, 1977, s. 151.

⁹⁹ Y. 11. HD. E. 2016/8924, K. 2017/5110, T. 05.10.2017.

verebilmektedirler. Sözleşmenin detayları ise daha sonra taraflarca müzakere edilmekte ve belirlenmektedir. Ticari hayatta kolaylık ve sürat sağlaması açısından başvurulmuş bu yol, reasürans uygulamasında oldukça yaygındır. Kanaatimizce, “*slip*” ifadesi için Türkçe’de görece daha yerleşik bir kavram olan “protokol” ifadesi kullanılabilir. Bu kapsamda, reasürans sözleşmeleri için düzenlenen “*slip*” reasürans protokolü olarak adlandırılabilir.

U. Ceding

Bu kavram, sedanın reasürans sözleşmesi kapsamında reasür ettiği, diğer bir ifadeyle reasürans koruması aldığı sorumluluk miktarını ifade etmektedir. Kavram için uygulamada “sesyon”¹⁰⁰ ifadesi kullanılmaktadır. Kanaatimizce kavram yönünden benimsenen reasürans yöntemine göre “reasür miktarı” veya “reasür oranı” ifadeleri kullanılabilir.

Ü. Common Account Excess of Loss (CAXOL)

Bu kavram, sedan ve reasürörün sabit oran esaslı reasürans sözleşmesi yaparken aynı zamanda üçüncü bir kişiye karşı birlikte hasar fazlası reasürans koruması aldığı reasürans sözleşmelerini ifade etmektedir. Bu durumda hem sedan hem reasürör bir başka reasürans sözleşmesinde birlikte aynı rizikolar açısından sedan sıfatını taşımaktadırlar. Öğretide bu kavram için “müşterek korunma” ifadesi kullanılmıştır¹⁰¹. Kanaatimizce kavram için “birlikte reasürans” ifadesi kullanılabilir¹⁰².

---

¹⁰⁰ ACINAN / AKHİSAR, 2016, s. 103; ONAT, 1974, s. 100, 103. Kavram köken itibarıyla “*cession*” kelimesinden uyarlanmıştır, bkz. POHL / IRANYA, 2018, s. 19, 73.

¹⁰¹ NOMER / YUNAK, 1998, s. 86.

¹⁰² Sigorta sözleşmelerinde sigortalının birden fazla kişiden oluştuğu sözleşmelerin “birlikte sigorta” olarak nitelendirildiği, birlikte sigortalının da sigortalılar sigortalı şey üzerinde aynı menfaate sahipse “ortak sigorta”, farklı menfaatlere sahipse (ev sahibi-kiracı) “kollektif sigorta” olarak sınıflandırıldığı yönünde bkz. KÜÇÜK, Damla, “Birlikte Sigorta Sözleşmesi ve Birden Çok Sigortalının Olduğu Sözleşmelerde Sigorta Ettiren ve/veya Sigortalılardan Birisinin Yükümlülüğünü İhlal Etmesinin Sonuçları”, **Banka ve Finans Hukuku Dergisi**, Yıl: 2013, Cilt: 2, Sayı: 6, s. 31.

SONUÇ

Reasürans sözleşmeleri, uluslararası niteliği gereği büyük ölçüde yabancı dilde hazırlanmaktadır. Uygulamada Türkçe hazırlanan veya hazırlanması gereken poliçe oranı oldukça sınırlıdır. Ancak, reasürans sözleşmesinin hukuki açıdan incelenebilmesi, mevzuat yönünden düzenlenmesi ve uluslararası uygulamada yaygın olan sözleşme şartlarının Türkçe sözleşmelerde kullanılmak istenmesi hâlinde hukuki belirliliğin sağlanması açısından reasürans sözleşmelerindeki kavramların Türkçe karşılığının tespiti önem arz etmektedir. Bu nedenle, reasürans sözleşmelerinde sık kullanılan bazı kavramların Türkçe karşılığının tespitine ilişkin önerilerde bulunulmuştur. Kuşkusuz bu ihtiyacın bu çalışma ile giderilemeyeceğinin farkındayız. Kanaatimizce, hukuki kavramların tespiti sürecinin akademisyenlerin, uygulayıcıların ve düzenleyici otoritelerin iş birliği içinde yürütülmesi en uygun yöntem ve en uzun vadeli çözüm olacaktır. Nitekim bu hususta Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) ve Türkiye’de faaliyet gösteren reasürans şirketleriyle irtibata geçilerek bir teşebbüsümüz olmuş; ancak bu yönde bir girişim başlatılması mümkün olmamıştır. Bu nedenle, bu çalışma aracılığıyla sorunu ortaya koymakla ve çözüme ilişkin mütevazı bir katkıda bulunmakla yetinilmiştir.

KAYNAKÇA

ABRAMOVSKY, Aviva, “Reinsurance: The Silent Regulator”, **Connecticut Insurance Law Journal**, Yıl: 2009, Cilt: 15, Sayı: 2, (s. 345-405).

ACINAN, Hilmi / AKHİSAR, İlyas, **Reasürans**, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2016.

ATABEK, Reşat, **Reasürans Hukuku**, BTHAE Yayınları, Ankara, 1974.

ATAMER, Kerim, “Yargıtay Kararları Işığında Deniz Ticareti ve Deniz Sigortası Hukukunda Güncel Sorunlar ve Gelişmeler”, **XXIII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, BTHAE Yayınları, Ankara, 2009, (s. 159-275).

ATAMER, Kerim, “Yeni Türk Ticaret Kanunu Uyarınca ‘Zarar Sigortaları’na Giriş”, **BATİDER**, Yıl: 2011, Cilt: 27, Sayı: 1, (s. 21-106).

AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR, Hayrettin / ÖZDAMAR, Mehmet, **Sigorta Hukuku Ders Kitabı**, 2. Baskı, Ankara 2019.

BAHTİYAR, Mehmet, “Sigorta Poliçesi Özel Koşulları, Genel Koşullardan Ayırılması ve Bazı Sorunlar”, **Prof. Dr. Ali Bozer’e Armağan**, (Ed. Yaşar Karayalçın), BTHAE Yayınları, Ankara 1998, (s. 133-147).

BAHTİYAR, Mehmet, “805 Sayılı ‘İktisadi Müesseselerde ‘Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun’un Kapsamı ve Yaptırım Sorunu’”, **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan**, Cilt: II, İstanbul, 2007, (s.1731-1750).

BARAN, T. Fikret, **Sigorta ve Reasüransa Bir Yaklaşım**, Önder Matbaası, Ankara, 1982.

BARLAS, Nami, “Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medeni Kanunundaki Düzenlenme Tarzı ve Eleştirisi”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Yıl: 1997, Cilt: 55, Sayı: 3, (s. 191-208).

BAYDAR, Vedat, **Türkiye’de Reasürans İnhisarı**, İstanbul, 1965.

BORK, Kevin / WANDT, Manfred, “Der moderne Guidon de la Mer: die Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)”, **VersR**, Yıl: 2019, Cilt: 18, (s. 1113-1121).

CARTER, R. L., **Reinsurance**, 2. Baskı, Springer, 1983.

CAVE, Peter, “The Nature of Reinsurance”, **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, (s. 1-78).

DİNÇ, İlhan, “İktisadî Müesseselerde Mecburî Türkçe Kullanılmasına Dair Kanuna İlişkin Güncel Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi”, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl: 2020, Sayı: 44, (s. 129-184).

EDELMAN QC, Colin / BURNS, Andrew, **The Law of Reinsurance**, 2. Baskı, Oxford University Press, Oxford, 2013.

EKENER, Haşim(der.), **Türkiye’de Mükerrer Sigorta Sorunu ve Bütün Vesaiki ile Reasürans İnhisarı Davası**, Kaya Basımevi, İstanbul, 1974.

ERBAŞ AÇIKEL, Aslıhan, “İngilizce Sözleşme Koşullarının Sigorta Sözleşmesi İçeriğine Dahil Edilmesi”, **Prof. Dr. Rayegan Kender'e Saygı Günü**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020, (s. 49-90).

ERKÖK, Banu / YILDIRIM, Bekir Selman, “Alacak Sigortasında Reasürans Uygulamaları”, **Bankacılar Dergisi**, Yıl: 2019, Sayı: 108, (s. 79-96).

ERTEN, Cengiz, **Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinde Teknik ve Diğer Karşılıkların Kurumlar Vergisi Açısından Değerlendirilmesi**, Legal Yayınları, İstanbul, 2013.

GERATHEWOHL, Klaus, **Reinsurance Principles and Practice**, (Çev: John Christofer La Bonte) Cilt: I, Verlag Versicherungswirtschaft, Karlsruhe, 1980.

GROSSMAN, Eleanor L., “§ 25:1. Reinsurance, Generally; Definitions and Nature”, **14A Summary of Pennsylvania Jurisprudence 2d**, 2. Baskı, [https://www.westlaw.com/Document/If8fb825730fa11d98057925bad68b741/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/If8fb825730fa11d98057925bad68b741/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

GURENKO, Eugene N. / ITIGIN, Alexander / WIECHERT, Renate, **Insurance Risk Transfer and Categorization of Reinsurance Contracts**, The World Bank Policy Research Working Paper 6299, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/12205> (erişim tarihi: 06.11.2022).

GÜRSES, Özlem, **Reinsuring Clauses**, Informa, New York, 2014.

HEISS, Helmut / SCHAUER, Martin ve WANDT, Manfred (ed.), **Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)**, 2019, <https://www.ius.uzh.ch/de/research/projects/pricl.html> (erişim tarihi: 06.11.2022).

- HEISS, Helmut, “From Contract Certainty to Legal Certainty for Reinsurance Transactions: The Principles of Reinsurance Contract Law (PRICL)”, **Scandinavian Studies of Law**, Yıl: 2018, Cilt: 64, (s. 91-114).
- HENLEY, Christopher, “Follow the Settlements and Follow the Fortunes”, **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, (s. 237-266).
- HOFFMAN, William C., “Common Law of Reinsurance Loss Settlement Clauses: A Comparative Analysis of the Judicial Rule Enforcing the Reinsurer's Contractual Obligation to Indemnify the Reinsured for Settlements”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1993, Cilt: 28, Sayı: 4, (s. 659-710).
- HOFFMAN, William, “Facultative Reinsurance Contract Formation, Documentation, and Integration”, **Tort Trial & Insurance Practice Law Journal**, Yıl: 2003, Cilt: 38, Sayı: 3, (s. 763-860).
- HOFFMAN, William, “On the Use and Abuse of Custom and Usage in Reinsurance Contracts”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1997, Cilt: 33, Sayı: 1, (s. 1-80).
- KARAYAZGAN, Ahmet, **Hukuki Yönüyle Siber Riskin Sigorta ve Reasüransı (Makalelerim Işığında)**, İstanbul, Legal Yayınları, 2020.
- KIRCA, İsmail, “İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun Üzerine”, **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan**, II. Cilt, İstanbul 2007, (s.1929-1947).
- KÜÇÜK, Damla, “Birlikte Sigorta Sözleşmesi ve Birden Çok Sigortalının Olduğu Sözleşmelerde Sigorta Ettiren ve/veya Sigortalılardan Birisinin Yükümlülüğünü İhlal Etmesinin Sonuçları”, **Banka ve Finans Hukuku Dergisi**, Yıl: 2013, Cilt: 2, Sayı: 6, (s. 29-44).
- LU, Yao, **Utmost Good Faith in Reinsurance Contracts: Difficulties and Problems of Its Operation in an Evolution Time**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Exeter, 2015.
- MARCHITELLI, David J., “Who May Enforce Liability of Reinsurer”, **American Law Reports 87 A.L.R.6th** **319**, 2013,

[https://www.westlaw.com/Document/I229c4d97110e11e3aca60000837bc6dd/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I229c4d97110e11e3aca60000837bc6dd/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

MASON, Richard C. / PFEIFER, James E., “A Closer Look at Facultative Reinsurance”, **Tort & Insurance Law Journal**, Yıl: 1996, Cilt: 31, Sayı: 3, (s. 641-662).

MENDOZA, Marcos Antonio, “Reinsurance as Governance: Governmental Risk Management Pools as A Case Study in the Governance Role Played by Reinsurance Institutions”, **Connecticut Insurance Law Journal**, Yıl: 2014, Cilt: 21, Sayı: 1, (s. 53-147).

MERKIN, Robert / MENDELOWITZ Michael, “Reinsurance: Finding the Balance Between Reinsurers’ and Reinsureds’ Interests”, **Research Handbook On International Insurance Law And Regulation**, (ed. Julian Burling ve Kevin Lazarus), Edward Elgar, Northampton, 2012, (s. 146-166).

MERKIN, Robert, **Colinvaux’s Law of Insurance**, 12. Edition, Thomson Reuters, London, 2019.

MORSE, Dexter, “Claims”, **A Guide to Reinsurance**, (Ed. Robert Merkin), Informa, London, 2007, (s. 267-314).

NOMER, Cahit / YUNAK, Hüseyin, **Reasürans**, Ceyma Matbaacılık, İstanbul, 1998.

NOMER, Cahit, **Sigortanın Genel Prensipleri ve Reasürans**, Çeltüt Matbaacılık, İstanbul, 1977.

NOUSSIA, Kyriaki, **Reinsurance Arbitrations**, Springer, Berlin, 2013.

ONAT, Selahattin, **Türkiye’de Reasürans Tekeli**, T.C. Ticaret Bakanlığı Sigorta Murakabe Kurulu Yayınları, İstanbul, 1974.

O’NEILL, Terry / WOLONIECKI, Jan / DOOLEY, Amera / YOW, Cheng Li, **The Law of Reinsurance in England and Bermuda**, 5. Baskı, Thomson Reuters, London, 2019.

O’NEILL, Terry / WOLONIECKI, Jan, **The Law of Reinsurance in England and Bermuda**, 5. Baskı, Thomson Reuters, London, 2019.

- ÖZDEMİR, Semih Sırrı, “Ticari Sözleşmelerin Yabancı Dilde Hazırlanmasına Bağlı Hukuki Sonuçlar”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Yıl: 2020, Cilt: 11, Sayı: 2, (s. 617-632).
- ÖZŞAR KUMCU, Berna, **Avrupa Birliği Tek Reasürans Piyasası ve Türkiye’nin Uyumu**, TSEV Yayınları, İstanbul, 2009.
- PLITT, Steven / MALDONADO, Daniel / ROGERS, Joshua D., **Couch on Insurance**, 3. Baskı, 2021, [https://www.westlaw.com/Document/I43741631332811d997b7e644ef6519ab/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cb1t1.0](https://www.westlaw.com/Document/I43741631332811d997b7e644ef6519ab/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cb1t1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).
- POHL, Stefan / IRANYA, Joseph, **The ABC of Reinsurance**, VVW GmbH, Karlsruhe, 2018.
- THOMAS, Steven W., “Utmost Good Faith in Reinsurance: A Tradition in Need of Adjustment”, **Duke Law Journal**, Yıl: 1992, Cilt: 41, Sayı: 6, (s. 1548-1597).
- URAS, T. Güngör, **Mükerrer Sigorta (Reasürans) İhisarı Sorunu**, Ankara, 1969.
- ÜNAN, Samim, **Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap: Sigorta Hukuku- Cilt VII - Yargı Kararları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 166.
- WANG, Wallace Hsin-Chun, **Reinsurance Regulation: A Contemporary and Comparative Study**, Kluwer Law International, New York, 2003.
- WILLIAM, Oliver D., **Reinsurance and the Law of Aggregation Event, Occurrence, Cause**, Routledge, New York, 2021.
- ZUCKERMAN, Tod I. / CHESLER, Robert / KEEGAN, Christopher, “Reinsurance”, **Environmental Insurance Litigation: Law and Practice**, Nr. § 2, [https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cb1t1.0](https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cb1t1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

ZUCKERMAN, Tod I., **Environmental Insurance Litigation: Law and Practice**, Nr. § 31, [https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&VR=3.0&RS=cblt1.0](https://www.westlaw.com/Document/I979dfa380a8211da86b3f9d861f58b58/View/FullText.html?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&VR=3.0&RS=cblt1.0) (erişim tarihi: 06.11.2022).

“Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı'na Hazırlanan Görüş”, **BATİDER**, Yıl: 2005, Cilt: 23, Sayı: 2, (s. 211-248).